

Prve sanje.

Ali ni to čudno? Jamnikov Matevžek je že sedem let hodil spat, pa se mu še nikoli ni nič sanjalo! Sosedova teta Mina, kamor je skoro vsak dan zahajal, pravila mu je pa vedno, da je imela tako pomenljive sanje po noči, da bode gotovo zadela v loteriji.

«I, kako je neki takrat, ko se človeku sanja?» pozvedoval je Matevžek.

«Čudno, čudno», razlagala mu je Mina; «človek v spanju vidi in sliši, kakor zdaj-le po dnevu. Samo ta razložek je, da vse to, kar v sanjah počnè, ni resnično, ampak se mu le zdi. Včasih hodi po tako lepih krajih, po gradovih, mestih, pa bogat je, imeniten . . .»

Kaj bi bil dal Matevžek za take sanje, pa jih ni bilo! «Kar še ni, pa še bode», pravijo, in to je skusil tudi Matevžek. Nekoč je šel prav spočit spat in — sanjalo se mu je. «Kaj pač?» mislite si morda. No, lepe so bile njegove prve sanje, zeló lepe. Zdelo se mu je namreč, da je umrl — pa ni nič trpel ob smrti — in po smrti je šel v nebesa. Kam pa naj bi prišel tako priden deček, kakor je bil Matevžek, če ne v nebesa? Pa ni šel sam v nebesa, ampak s seboj je vzel tudi domače golobčke — vseh šest. V nebesih se je pa Matevžek zagledal v angeljčke in Boga — golobčki so mu pa ušli tačas in letali po prelepih nebesih. Toda joj nesreče! jeden se je zadel ob največjo nebeško svetilko in jo zvrnil in ubil. Vsa nebeška družba pa se je tedaj ozrla nejevoljno na Matevžka, ki se je kar tresel samega strahu. «In kaj se je zgodilo potem?» vprašate. No, potem se je pa Matevžek — zbudil in bil na svoji postelji, ne pa v nebesih.

Drugo jutro je pripovedoval tako na dolgo materi svoje sanje, da bi bil kmalu pozabil omoliti jutranjo molitev. Po zajutreku je pa brž tekel k teti Mini, da ji pové srečno novico. In res je bila le-ta vesela Matevžkovih sanj. «Precej stavim številko: 6 — toliko je bilo golobov . . . Veš, Matevžek, to so tvoje prve sanje in gotovo so srečne.» Tako je hitela Mina govoriti.

«Teta Mina že vé», menil je Matevžek, «sicer bi ne bila tako vesela; kaj, če bi še jaz prinesel tisto desetico, ki sem jo prihranil.»

Ko mu je Mina dovolila, da lahko stavi in da bosta v nedeljo obogatela, šel je po desetico, katero je imel skrbno spravljeno na polici v deskini razpoki. Povedal pa ni doma nikomur nič, češ, takrat jim vse razložim, ko bom že bogat mož — v nedeljo.

To je bilo v sredo dopoldne. Matevžek je skakal po vrtu, naenkrat se pa zamislil: «Koliko sto goldinarjev že dobim? Kako je rekla teta Mina? To bode denarja! Že en sam goldinar ima skoro pol mize krajcarjev in zdaj sto, pa še več sto goldinarjev — to bode polno hišo krajcarjev! To je vendar dobro, da se mi je sanjalo, in da zná teta Mina tako umetno sestaviti številke. Tedaj polno hišo krajcarjev bom imel!» Matevžek je kar strmel in skrbel, češ, kje bode pa prostor za mizo. No, pa saj gré miza lahko v vežo!

«Toda, kaj počnem z denarjem?» vprašal se je nato zamišljeno in se naslonil na staro jablano. In brž je sklenil, da si kupi zabojček rožičev, venec fig, koš žemelj; sladkor bi bil tudi dober. — Toda kakor bi se bil sramoval, da le sam na-se misli, sklepal je dalje: Materi podarim polno naročje krajcarjev, očetu štiri zvrhane klobuke, mali sestrici pa jedno pest . . . Kaj še? Že vem! Onemu beraču z leseno nogo boče tudi treba pomagati. Potlej teti Mini za povračilo, ker je stavila . . . Toda koliko bode še ostalo! — Kaj bi bilo še potrebno?»

Matevžek je premišljeval, kam bi z denarjem. In lepa misel se mu je porodila v mladi glavici. Namenil se je, da sezida cerkev na domačem vrtu. Oni dan, ko je šel v župnijsko cerkev, nagajali so mu poredni dečki, da v njegovi vasi še svoje cerkve nimajo. To ga je bolelo, a zdaj jim pokaže. «Cerkev sezidam, pa kakšno! Štirje zvonovi brez mrtvaškega bodo viseli v zvoniku! Ljudje bodo kar gledali!» Toda predno se sezida cerkev, treba je vse dobro premisliti, kako se bo naredilo to in ono. Tudi Matevžek se je ves zatopil v svoje premišljevanje. «Nekaj sliv in tisto krivo češnjo bodo morali posekati», govoril si je, «drugače ni dovolj prostora».

A brž ga je zopet zaskrbelo nekaj drugega. «Cerkev bom zidal — toda kateremu svetniku na čast? — I, kateremu — najbolj se spodobi, da jo posvetim svetemu Matevžu. Dobro — — sveti Matevž v velikem altarju, kdo pa pride v stranske? Na jedno stran očetov patron sv. Florijan, na drugo pa sv. Terezija, ker je materi tako ime.» Tako se je Matevžek srečno iznebil jedne izmed največjih skrbi in reševal le še bolj malenkostna vprašanja. «Koga bi nastavil za cerkvenika? — Že vem! Nagličevega Blažeta, toda drugače ne, kakor če mi obljubi, da bom smel zvoniti, sveče prižigati in ugaševati. No, pa saj bode cerkev moja; kar bodem hotel, pa bom storil, vsi drugi bodo veseli, če jim dovolim blizu. Pri sv. maši bom pa sam stregel, ob praznikih in nedeljah bo lahko pomagal tudi Anžičev Francek, potem onegavi — no si jih bodem že izbral.»

Matevžku kar ni dalo več miru. Na vrtu mu je bilo pretesno. Šel je v vežo k materi. «Ej, mati, to bode prijetno —» začel je pripovedovati, pa utihnil je zopet, ker ni hotel že naprej vsega izdati.

«Kaj bode, no?» pogledali so ga mati radovedno, ko je tako nenadoma utihnil.

«Nič ne povem, boste že videli», odrezal se je Matevžek in stekel k teti Mini spraševati jo, če že kaj kmalu dobita denar. Mina mu je vnovič zatrdila, da v nedeljo dopoldne, in Matevžek se je vrnil na vrt, da vse premisli, kako dolga in široka bo cerkev. Kar količke je jel zabijati v tla, kakor izkušen zidarski mojster. Tako se je trudil, da mu je bilo prav pošteno vroče. I saj pa tudi ni mala reč cerkev zidati, posebno če je kdo tako mlad, kakor je bil Jamnikov Matevžek! Da bi imel vsaj človeka, kateri bi mu kaj svetoval! Dobro, da se mu je pridružil Petelinov Tinček. Matevžek se ni mogel več zatajevati — vse je razodel Tinčku, samo raznašati mu je prepovedal to stvar, dokler ne bode imel denarja v rokah. In ni se kesal, da je govoril s Tinčkom. Ta mu je naročil, naj ukaže narediti klopico za strežnike, potem da bodo vrvi pri zvonovih dovolj dolge, da jih bode vsak lahko dosegel in še druge take stvari, katerih se Matevžek sam ni domislil.

Matevžek in Tinček sta že komaj čakala nedelje. Počasi, prav počasi je vendar-le prišla.

«Zdaj grem pa po denar!» rekel je Matevžek doma skoro prevzetno in hitro odšel k teti Mini. Toda le-ta ni bila nič prijazna, ko je pridiral deček k nji.

«Kje imate denar?» zaklical ji je ter gledal po izbi.

«Nič nisva zadela, Matevžek!» odgovorila je Mina in prebračala liste po sanjskih bukvah. «Drugič bode treba poskusiti srečo.»

«Nič?» zavzel se je Matevžek in zopet vprašal: «Nič?» — Na to doslej še pomislil ni, da bi ga utegnila stava prevariti. «Kaj bode pa z mojo desetico?» pristavil je boječe.

«Desetica je izgubljena», pomigala je Mina z ramama.

Ubogi Matevžek! Torej s cerkvijo ne bo rič! Vse njegovo premišljevanje je bilo le prazno sanjarjenje in še svojo desetico je zapravil. To je bila zanj prehuda nesreča; kar jok ga je posilil in vrnil se je domov, da potoži materi svojo nadlogo.

In dobra mati so ga utolažili. Pokarali so ga najprej, zakaj ni vprašal, če sme desetico staviti v loterijo, in potem so mu povedali, da se človeku najrajše sanja kaj takega, kar mu je bilo po dnevu na misli. In pri njem je bilo prav tako. Oni dan, predno se mu je sanjalo, da je bil v nebesih, pripovedovali so mu mati povest o smrti neke svetnice, katere duša je v podobi golobčka zletela v sveta nebesa. — «Pri loteriji pa še ni nihče obogatel», govorili so mu dalje. «V najboljšo loterijo stavi tisti, ki pridno dela in moli. Kadar te bode teta Mina še nagovarjala, da bi stavil ž njo, pomisli le tisto, kar pravijo večkrat tvoj boter: «Bolje je danes kos, kakor jutri gos.»

Take so bile prve Matevžkove sanje. V loterijo je stavil zaradi njih, cerkve pa le ni zidal. Škoda!

J. Šrukelj.

